GAZETA KRAKOWSKA

Nro 48.

We Srodę Dnia 13. Czerwca 1804.

Z Wiednia d. 6. Czerwca.

J. C. K. Mość raczył nadwornego radcę w połączoney kancelaryi nadworney i referenta w wydziale czeskim, Filipa kawalera Stahl, na dowod swego naywyższego ukontentowania z iego zasług, mianować nayłaskawiey aktualnym radcą stanu i konferencyalnym, na który urząd przed J. C. K. Mością d. 21. Maia przysięgę wykonał.

Arcy Xiążęta JJ. Antoni, Ludwik, Rainer, i Rudolf, raczyli się w sobotę w wieczor, znaydować na drugim tego roku danym faierwerku przez tuteyszego faierwerka Stuwera, pod tytułem " Dziwy z dawnych czasow.,, Faierwerk przedziwnie się udał i powszechne oklaski licznie zgromadzonego widza zyskał.

D. 1 t. m. umarł tu po długiey chorobie na opadnienie z sił w 70 roku życia, Franciszek hrabia Hrczan Harras, kardynał S. Kościoła Rzymskiego, pod tytułem S. Krzyża w Jeruzalemie, Biskup Steinamangeru, kawaler W. Krzyża S. Szczepana, protektor Niemiec i dziedzicznych królestw i państw Nayiaśnieyszego domu Austryackiego, J. C. K. Mci aktualny tayny radca. Ciało iego zostało do Steinamanger odwiezione i tam pochowane.

Przez Lwowską cyrkularną kassę weszło w Marcu na dobrowolną woienną składkę od barona Rein, konsystoryalnego radcy 50 ryn.

Z Brynu d. 5. Czerwca.

Na d. 24 Maia przeszło 1000 Turkow uczyniło z Belgradu wycieczkę przeciw powstańcom, kazawszy wprzody dla oszukania ostatnich oznaymić w mieście, aby się nikt nie ważył przeciw nieprzyiacielowi wypadać. Powstańcow, na których Turcy uderzyli, nie było ledwie 400, wszelako bronili się walecznie, poki im inny dowodzca, Czarapig, nie nadszedł około z 300 ludźmi i 2 armatami na pomoc, potem zaczęli zaczepnie działać. Walka trwała pod fortyfikacyami Belgradu aż do poźna w wieczor, pod czas którey odparli Turkow do miasta ze stratą 100 ludzi w zabitych, a 60 w rannych. Z strony Turkow legło na placu kilku wyższych officyerow, miedzy któremi znaydował się młodszy syn deia Fottogli. Serwianie utracili 9 ludzi w zabitych, a 7 w rannych. Jeden kanonier ostatnich, który zabił nieprzyiacielskiego dowodzcę razem z koniem, i wiele szczęśliwych uczynił wystrzałow, zyskał sławę i wiele pieniędzy. Nietylko officyerowie, ale i żoł-

nieżże boginie go, udarowali. (Gdyby pow-ftańcy przy pierwszym na nich natarciu byli oftrożnieyszemi, i nie byli z swoich okopow przeciw Turkom zalawszy się trunkiem wypadli, tedy drogo byliby Turcy swoią wycieczkę przypłacili, zaledwo 10ta część byłaby uszła zguby. Z tem wszyftkim dosyć i tak przeftraszeni zoftali, i teraz wypadałoby podług taktyki tureckiey, aby sami deiowie przeciw nieprzyiacielowi wyftąpili; lecz ci obawiaią się, aby rozgniewani ich żołdownicy, przeciw nim samem nie obrocili swey broni. Podług wiadomości z obozu powftańcow, umyślili oni odłożyć ieszcze formalne oblężenie Belgradu, poki wprzody nie zdobędą Semendrii i Prosorowcow, aby całą siłę mogli przeciw Belgradowi obrocić.

Z Paryża d. 24. Maia.

Już ftosownie do uchwały senatu zostaiemy pod rządem Cesarza Napoleona.

D. 18 zgromadził się senat pod prezydencyą konsula Cambaceresa, w obecności konsula Lebruna i miniftrow, w celu wysłuchania rapportu kommissyi względem proiektu uchwały senatu. Senator Lacepede zdadł rapport, po którym uchwałę senatu przyięto. Około 3ciey godziny udał się senat w całym składzie wraz z miniftrami maiąc na czele konsula Cambaceresa, z pałacu Luxemburga do St. Cloud do Igo konsula i złożył mu uchwałę senatu. Oddziały gwardyi &c. assyftowały mu, pod czas wyiazdu z dział ftrzelano. Gdy senat ziechał, przypuszczony był na audyencyą do Cesarza. Konsul Cambaceres oddaiąc mu uchwałę senatu, miał do niego następuiącą mowę:

" Nayiaśnieyszy Panie! Wyrok, który senat wydał i złożyć go Waszey Cesarskiey Mości nieomieszkuie, ieft urzędowym wyrażeniem woli okazaney iuż przez narod. Wyrok ten nadaiący Tobie nowy tytuł i zapewniaiący dziedzictwo familii Twoiey, nieprzydaie nic ani do chwały Twoiey, ani do praw Twoich. Miłość i wdzięczność ludu francuzkiego powierzyły Waszey Cesarskiey Mości przed czterema laty ftyr rządu, i uftawy kraiowe zdały iuż były na Ciebie wybor następcy. Poważnieyszy więc tytuł, który Ci nadaiemy, ieft tylko hołdem, iaki narod własney swoiey godności wypłaca, tudzież potrzebie, iaką czuie, aby Ci codzień dawał dowody uszanowania i przywiązania co raz się pomnażaiącego. Ah! czyliż może bydź ograniczona wdzięczność ludu francuzkiego, gdy ftarania i troskliwość Twoia o dobro iego granic nie maią? Czy może, pamiętaiąc na nieszczęścia, iakich doznawał gdy sam sobie był zoftawiony, pomyśleć bez uniesienia się o szczęściu, którego zaczął kosztować, iak tylko Opatrzność natchnęła go, aby się udał na łono Twoie? Woyska były pobite; skarb w nieładzie; kredyt publiczny zniszczony, fakcye walczyły między sobą o szczątki dawney naszey świetności; wyobrażenia religiyne i moralne były przytłumione; nałog dawania i odbierania władzy zoftawił urzędnikow bez powagi i nawet wszelką władzę nienawiścią okrył. W ten pokazałeś się Cesarzu! i zaraz przywołałeś zwycięztwo pod sztandary nasze; zaprowadziłeś porządek w wydatkach publicznych; narod, któregoś umiał zawsze użyć, nabrał zaufania w własnych siłach i sposobach swoich, iakeś tylko na czele iego ftanął; mądrość Twoia uśmierzyła zaiadłość ftron rożnych; religia uyrzała powftaiące ołtarze swoie; wyobrażenia słuszności i niesłuszności ożyły w duszy obywatelow, skoro zobaczyli, iż zbrodnia odbiera karę, a cnota nadgrodę. Nakoniec, i to ieft naywiększym z cudow przez Twoy geniusz zdziałanych, ten narod, który w zapale cywilnym niechciał znać naymnieyszego przymusu, któ-

ry był nieprzyiacielem wszelkiey władzy nad sobą, do tego był przywiedziony przez Ciebie, iż polubił i nauczył się szanować władzę sprawowaną dla chwały i spokoyności swoiey. Niechce bydź lud francuzki sędzią konstytucyi innych kraiow. Nie ma on czemu przyganiać, niema przykładow do naśladowania. Własne doświadczenie staie się odtąd nauką dla niego. Doznawał przez wiele wiekow korzyści wynikaiących z dziedziczney władzy; doświadczył krótko, ale nieszczęśliwie, przeciwnego systematu; powraca więc po gruntowney i wolney rozwadze na drogę stosowną do gieniuszu swoiego. Używa z wszelką wolnością praw swoich, aby powierzył Waszey Cesarskiey Mości tę władzę, którey mu własny iego interes niedopuszcza przez siebie samego sprawować. Umawia się za naydalsze pokolenia, a przez uroczystą umowe, porucza szczęście wnukow swoich potomkom Twoim. Ci naśladować będą cnoty Twoie, tamci dziedziczyć będą po nas miłość i wierność nasza. Szczęśliwy narod, który po tylu zamieszkach i niepewnościach znalazł na łonie swoim męża godnego aby uśmierzył burze i namiętności, poiednał różne interessa i ziednoczył wszystkie głosy i zdania. Szczęśliwy Monarcha, który ma władzę z woli, zaufania i przywiązania obywatelow! Jeżli z zasad konstytucyi naszey wynika, aby część wyroku, czego iuż były podobne przykłady; wyroku tyczącego się ustanowienia rządu dziedzicznego, oddana była pod sankcyą ludu, prosi iednak senat Waszą Cesarską Mość, ażebyś zezwolił, iżby przepisy organiczne wzięły zaraz swoy skutek, i tak dla chwały, iako też szczęścia Rzeplitey ogłasza natychmiast Napoleona Cesarzem Francuzow. „

Na to Cesarz w tych słowach odpowiedział:

" Co tylko się do dobra oyczyzny przyłożyć może, łączy się ściśle z szczęściem moim. Przyymuię tytuł, który poczytuiecie za przyzwoity chwale narodowey. Oddaię pod sankcyą ludu prawo o dziedzictwie. Spodziewam się, iż Francya nie pożałuie nigdy honorow, iakiemi familiią moię zaszczyci; a skoroby tylko potomkowie moi przestali zasługiwać na miłość i zaufanie wielkiego narodu, odstąpi ich duch moy nazawsze. „

Miał potem senat audyencyą u Cesarzowy Jmości, do którey konsul Cambaceres tak mowił:

" Złożyliśmy małżonkowi Twoiemu wyrok nadaiący mu tytuł Cesarza, a który to wyrok, stanowiąc dziedziczny rząd w familii iego, czyni przyszłe pokolenia uczestnikiem szczęścia teraźnieyszego. Pozostaie ieszcze senatowi przyiemny obowiązek do dopełnienia, to iest, aby złożył Waszey Cesarskiey Mości hołd uszanowania swoiego i wyraził wdzięczność Francuzow. Tak iest, Nayiaśniejsza Pani, sława ogłasza dobrodzieystwa, których czynić nieprzestaiesz. Mowi ona, iż Ty będąc przystępna dla nieszczęśliwych, na to iedynie wziętości swoiey u naczelnika państwa używasz, abyś im w ich nieszczęściu ulgę przyniosła, i że Wasza Cesarska Mość z ukontentowaniem zobowiązania wszystkich łączysz tę przyiemną delikatność, która czyni wdzięczność mocnieyszą i dobrodzieystwo szacownieysze. Taki stan rzeczy wróży, że Imie Cesarzowey Jozefy będzie hasłem pociechy i nadziei; a iako cnoty Napoleona służyć zawsze będą następcom iego za przykład do nauczenia ich sztuki rządzenia narodami, tak pamięć dobroci Twoiey nauczy przyszłe ich małżonki, że troskliwość o osuszenie łez iest naypewnieyszym sposobem do panowania nad wszystkiemi sercami. Winszuie sobie senat, iż wita Cię naypierwszy Cesarzową, a ten, który imieniem iego mowi, śmie po-

wziać nadzieie, że go będziesz raczyła liczyć w gronie nawwiernieyszych sług swoich. „

Oto iest uchwała senatu:

Napoleon, z Bożey łaski i przez konstytucyą Rzepltey Cesarz Francuzow, wszystkim i każdemu z osobna pozdrowienie nayprzod nasze: — Senat wysłuchawszy radcow stanu, postanowił i my nakazuiemy, co następuie:

Wypis z Dziennika senatu zachowawczego d. 18 Maia. — Gdy senat zgromadził się w liczbie członkow, 90 artykułem konstytucyi przepisaney, zobaczył, iż proiekt do uchwały, zrobiony był w formie uchwały 16 Term. r. 10 przepisaney; gdy wysłuchał powody mowcow rządu względem tego proiektu i rapport wyznaczoney złona swego kommissyi i nad przyięciem iego naradzał się w sposobie przepisanym, stanowi zatem co następuie:

Oddział I. Art. 1. Rząd Rzepltey będzie powierzony Cesarzowi, który przyymie tytuł *Cesarza Francuzow.* Sprawiedliwość będzie wyrządzana w imieniu Cesarza przez urzędnikow, których postanowi.

Oddział 2 o Dziedzictwie. Art. 3. Godność cesarska iest dziedziczna w prostych, naturalnych i prawych potomkach Napoleona Bonapartego w męzkiey linii w porządku pierworodzeństwa, z wyłączeniem na zawsze niewiast i ich potomstwa.

4. Napoleon Bonaparte może sobie przyswoić dzieci swych braci w niedostatku swoich, byle tylko doszły 18 lat, i on pod ów czas nie miał mezkiey płci dzieci. Przyswojeni iego synowie wchodzą w prostą liniią iego krewnych. Jeżeliby po przyswoieniu miał męzkiey płci dzieci, tedy iego przyswoieni synowie, dopiero po iego prawem potomstwie następuią. Przyswoienie następcom Napoleona Bonapartego i ich potomkom iest zabronione.

5. W niedostatku naturalnego i prawego lub przyswoionego dziedzica Napoleona Bonapartego, spada godność cesarska na Jozefa Bonapartego i iego naturalnych i prawych męzkich potomkow w porządku pierworodzeństwa, z wyłączeniem zawsze płci niewieściey i iey potomstwa.

6. W niedostatku Jozefa Bonapartego spada godność cesarska pod temiż co wyżey warunkami na Ludwika Bonapartego.

7. W niedostatku prawych lub przyswoionych potomkow Napoleona Bonapartego, iako też w niedostatku tychże Józefa i Ludwika Bonapartych, mianuie senat z podanych sobie od wysokich władz kandydatow Cesarza i podaie go ludowi do przyięcia, z oznaczeniem iego następstwa.

8. Aż do momentu ukończenia wyboru nowego Cesarza będą ministrowie zarządzać interessami kraiu, i zamieniwszy się na radę rządową, wszystko większością głosow stanowić będą. Sekretarz stanu będzie trzymał protokół naradzeń.

Oddział 3 o Cesarskiey Familii Ar. 9. Członki cesarskiey familii noszą w porządku następstwa tytuł Xżąt Francuzkich. Naystarszy syn Cesarza ma tytuł *Cesarzowicza.*

10. Uchwała senatowa oznaczy sposób edukacyi dla Xżąt Francuzkich.

11. Są członkami senatu i rady stanu, skoro 18 lat doszli.

12. Bez zezwolenia Cesarza nie mogą się żenić. Żeniący się Xżę Francuzki bez iego pozwolenia, traci prawo następstwa dla siebie i spłodzonego potomstwa. Z tem wszystkim gdyby dzieci nie było, a małżeństwo się rozwiązało, wraca do swego prawa.

13. Dzieła dowodzące urodzenie, śluby i śmierć Cesarskiey familii, będą z rozkazu Cesarza do senatu przesłane, który ie w dziennik wciągnie, potem w aktach złoży.

14. Napoleon Bonaparte zrobi przepis, podług którego następcy iego rządzić się muszą: 1) stanowiący obowiązki Cesarskiey familii względem Cesarza; 2) urządzenie pałacu cesarskiego, któreby przystało godności tronu i wielkości narodu.

15. Cywilna lista będzie taka, iak była artykułami 1 i 4 wyroku d. 26 Maia 1791 oznaczona. (25 mill. fr. dla Cesarza.) Francuzcy Xżęta Józef i Ludwik Bonaparte i pozniey zrodzeni prawi synowie Cesarza doznaią tych dobrodzieystw, iakie są artykułami 1, 10, 11, 12, i 13 wyroku d. 26 Grudnia 1790 oznaczone. — Cesarz może oznaczyć pensyą dla Cesarzowy wdowy i na liście cywilney położyć; następcy iego nic w tey mierze odmienić nie mogą.

16. Cesarz zwiedza departamenta. Na czterech głownych końcach państwa będą cesarskie pałace wystawione. Te pałace i przyległości do nich będą przez ustawę oznaczone.

Oddział 4 *o Regencyi.* Art. 17. Cesarz iest małoletnim do lat 18, i w czasie iego małoletności będzie regent państwa

18. Regent musi przynaymniey 25 lat mieć. Niewiasty są od regencyi wyłączone.

19. Cesarz wyznacza regenta z Xiążąt Francuzkich, ieżeli przyzwoity wiek maią; ieżeli go nie maią, wyznacza go z wielkich w kraiu urzędnikow.

20. Jeżeli Cesarz nie wyznaczy regenta, tedy dostoyność ta przypadnie na naypierwszego Xcia dziedzicznego.

21. Jeżeli Cesarz nie wyznaczy regenta, a żaden z Xiążąt francuzkich nie ma 25 lat, tedy senat obierze regenta z wielkich urzędnikow.

22. 24. Regent nie może w czasie regencyi mianować na wakuiące urzędy, wynosić obywatelow na senatorow, ani oddalić W. sędziego i sekretarza stanu.

25. 27. Regent nie może ani woyny wypowiadać, ani traktatu pokoiu, przymierza lub handlowego zawierać, ieżeli większość rady rządowey na to nie zezwoliła.

28. 29. Pensya regenta wynosi czwartą część summy dla Cesarza wyznaczoney.

30. 31. W przypadku gdyby Napoleon Bonaparte użył powierzoney sobie 4 artykułem władzy, tedy przyswoienie ma się stać w obecności wielkich urzędnikow, &c.

Oddział 5 *O wielkich urzędach w państwie.* Ar. 32. Będzie 1 wielki elektor, 1 arcykanclerz państwa, 1 arcykanclerz stanu, 1 hetman i 1 W. admirał.

33. Będą od Cesarza mianowani, równych z Xżętami francuzkiemi używaią honorow i zaraz po nich zasiadaią.

34. Wielkie urzędy państwa są dożywotnie.

35. Właścicielami ich są radcy stanu i senatorowie.

36. Oni składaią wielką radę Cesarza, są członkami tayney rady i stanowią wielką radę honorowey legii. Teraźnieysze członki wielkiey rady legii zachowaią do śmierci swoie tytuły i znaczenie.

37. W senacie i radzie stanu prezyduie Cesarz lub ieden z wielkich urzędnikow, którego on wyznaczy.

38. Wszystkie akta senatu i ciała prawodawczego będą pod imieniem Cesarza wydawane i pod cesarską pieczęcią ogłaszane.

39. Obeymuie obowiązki W. elektora.

40. Obowiązki Arcykanclerza, który powinien także znaydować się na uroczystościach slubnych i urodzinach Xiążąt, przy koronacyi i pogrzebach Cesarzow.

41. Arcykanclerz stanu ogłasza traktaty

pokoiu, przymierza i wypowiedzenia woyny, podpisuie zaufalne listy i korrespondencyą z różnemi dworami, i iest także przytomny, kiedy minister zagranicznych interessow będzie coroczną zdawał sprawę Cesarzowi o politycznym położeniu państwa. Przedstawia Cesarzowi francuzkich i obcych ambassadorow i posłow.

42. Arcypodskarbi iest przytomny, kiedy Cesarzowi składane będą rachunki przychodu i wydatkow, weryfikuie wielką Xięgę publicznych długow, podpisuie dekreta na pensye, &c.

43. Hetman iest przytomny, kiedy minister woyny zdaie Cesarzowi sprawę o stanie obrony i twierdz. Jest zawiadowcą woyskowych szkół, w nieprzytomności Cesarza rozdaie korpusom chorągwie, &c.

44. Obeymuie obowiązki W. admirała, który iest przytomny pracom ministra morskiego, przedstawia admirałow &c. Cesarzowi.

45. W. elektor iest prezydentem wybiorczego kollegium w Bruxelli, Arcykanclerz państwa w Bordeaux, Arcykanclerz stanu w Nancie, Arcypodskarbi w Lyonie, hetman w Turynie, a W. admirał w Marsylii.

46. 47. Każdy z wielkich urzędnikow ma rocznie 3cią część summy wyznaczoney Xiętom francuzkim dekretem d. 21 Grudnia 1790. Cesarz przepisze dla nich ubior.

Oddział 6 O Wielkich officyerach państwa. Art. 48. Temi są 1) Marszałkowie państwa, wybrani z nayzasłużeńszych jenerałow. Liczba ich nie przechodzi 16 nie licząc w to marszałkow, ktòrzy są senatorami. 2) Ośmiu jenerałow inspektorow, jenerałowie artyleryi, indzynierow, iazdy i marynarki. 3) Obywatelscy koronni W. urzędnicy, ktòrych Cesarz mianuie.

49. 51. Urzędy W. officyerow są dożywotnie.

Oddział 7 O przysięgach. Ar. 52. We dwa lata po wstąpieniu na tron wykona Cesarz, otoczony wielkiemi urzędnikami, ministrami, &c. przysięgę ludowi francuzkiemu na Ewangeliią, w przytomności senatu, rady stanu, ciała prawodawczego, trybunatu, arcybiskupow, biskupow, &c.

53. Przysięga Cesarza iest następuiąca: " Przysięgam całość gruntu Rzpltey utrzymać, ustawy konkordatu i wolność obrzędu szanować i szanować kazać, równość praw, polityczną i obywatelską wolność, i sprzedarz dóbr narodowych szanować i szanować kazać, żadnych podatkow ani wybierać, ani nakładać tylko na mocy ustaw, ustanowienie honorowey legii utrzymać i tylko w iedynym celu interessu, dobra i sławy francuzkiego ludu panować.,,

54. 55. Obeymuią przysięgi regenta, wielkiey rady i innych publicznych urzędow."

Oddział 8 O senacie. Art. 57. Senat składa się 1) z Xiąt Francuzkich, ieżeli 18 lat doszli; 2) z wielkich urzędnikow państwa; 3) z 24 członkow, które Cesarz z podanych sobie przez wybiorcze kollegiia kandydatow mianuie; 4) z obywateli, których Cesarz uzna godnemi tego urzędu.

58 Prezydent senatu iest z senatorow przez Cesarza mianowany; urząd iego iest roczny.

59. Prezydent zwołuie senat z rozkazu Cesarza.

60. 63. Wyznaczona od senatu z 7 członkow kommissya, zasiągać będzie wiadomości o aresztowaniach &c. i ma nazwisko senatorskiey kommissyi osobistey wolności. Wszystkie osoby aresztowane, któreby w

zo działach nie były przed sąd stawione, mogą się do niey udać.

64. Kommissya z 7 senatorow złożona, czuwa nad wolnością druku. Peryodyczne pisma nie należą do tey kommissyi, która się senatorską kommissyą wolności druku nazywa.

65. Autorowie, drukarze i xięgarze rozumieiący się bydź pokrzywdzonemi przez zabronienie im druku lub przedaży ich dzieł, mogą się do tey kommissyi udawać.

66. 70. Proiekta ustaw ciała prawodawczego będą zaraz senatowi oddawane, i każdą ustawę tego ciała może którykolwiek z członkow zaskarżyć przed senatem: 1) iako zmierzaiącą do przywrócenia lennego systema; 2) iako nadwerężaiącą sprzedaż dobr narodowych; 3) iako ubliżaiącą powadze Cesarza i senatu.

71. Senat może w 6 dni po przyięciu ustawy naradzić się nad nią i dać poznać, iż nie ma bydź ogłoszoną.

72. 74. Cesarz po wysłuchaniu rady stanu oświadczy przez wyrok, iż albo przychyla się do naradzeń senatu, albo każe ustawę ogłosić.

Oddział 9 *O radzie stanu.* Art. 75—77. Rada stanu dzieli się na 6 sekcyy, prawodawstwa, wewnętrznych interessow, skarbu, woyny, marynarki i handlu.

Oddział 10. *O Ciele prawodawczem.* Art. 78. Wychodzące z ciała prawodawczego członki mogą zaraz na nowo bydź obranemi.

79. 87. obeymuią obowiązki ciała prawodawczego.

Oddział 11. *O Trybunacie.* Art. 88—97. Urzędowanie członkow trybunatu trwa 10 lat, i co 5 lat będą przez połowę odmieniane. Prezydent trybunatu będzie od Cesarza na lat dwa mianowany. Trybunat będzie miał 2 kwestorow, których on także mianuie. Trybunat dzieli się na trzy sekcye, prawodawstwa, wewnętrznych interessow i skarbu.

Oddział 12. *O Kollegiiach wybiorczych.* Art. 98—100. Wyżsi urzędnicy i officyerowie honorowey legii są członkami kollegiow wybiorczych w swoich departamentach, a legioniści członkami kollegiow w ich okręgu.

Oddział 13. *O naywyższym Sądzie Cesarskim.* Art. 101—133. Sądzi 1) osobiste występki familii cesarskiey, wielkich urzędnikow, ministrow, senatorow, radcow stanu &c. 2) występki, zamachy i spiski przeciw bezpieczeństwu państwa, osobie Cesarza i iego domyślnemu następcy; 3) nadużycie władzy zagranicą przez wodzow; 4) nieposłuszeństwo jenerałow lub dowodzcow morskich, &c. Naywyższy ten sąd cesarski odbywa się w senacie, i składa się z Xiążąt Francuzkich, wielkich urzędnikow, W. sędziego, 60 senatorow, z 14 radcow stanu &c. Ciało prawodawcze oskarża ministrow, ieżeli senat uzna zgwałcenie wolności druku, lub iest mocne podeyrzenie o dowolnych aresztowaniach.

Oddział 14. *O porządku sądownictwa.* Art. 134—136. Sentencye sądowe będą nazywane wyrokami. Trybunał kassacyyny będzie miał nazwisko sądu kassacyynego, trybunały kryminalne, sądow kryminalnych, appellacyyne sądow appelacyynych.

Oddział 15. *O ogłoszaniu ustaw.* Art. 137—141. Cesarz ogłasza uchwały senatu, akta, ustawy. Ogłaszanie dzieie się w takim sposobie: "My (Imie Cesarza) z Bożey łaski i przez konstytucyą Rzeplitey Cesarz Francuzow, pozdrowienie wszystkim i każdemu z osobna„ daley przy ustawach dodaie się: " rozporządzamy i nakazuiemy przycisnąć pieczęć stanu na ninieyszą ustawę, wciągnąć ią w dziennik ustaw i rozesłać do urzędow, aby wykonana była. „

Oddział 16 i ostatni. Art. 142. Następuiąca propozycya ma bydź ludowi podług uchwały 20 Flore. roku 10 do przyiecia podana: " Lud chce dziedzictwa godności cesarskiey w prostych, naturalnych, prawych i przyswoionych potomkach Napoleona Bonapartego, i w prostych, naturalnych i prawych potomkach Jozefa Bonapartego i Ludwika Bonapartego, tak iak uchwałą senatu pod d. 18 Maia postanowione zostało.,,

Podp: *Cambaceres 2gi konsul prezyd:*
Morard de Galles.
Jozef Cornudet.
Sekretarze.

Widziane i pieczęcią przyciśnione:
Kanclerz senatu *Laplace.*

Rozporządzamy i nakazuiemy przycisnąć pieczęć stanu na ninieyszą uchwałę, wciągnąć ią do dziennika ustaw, rozesłać do trybunałow i urzędow, aby ią w swoie xięgi wciągnęły, zachowały i zachować kazały, przyczem W. sędzia, czyli minister sprawiedliwości ma czuwać nad iey wykonaniem.

Podp: *Napoleon.*

Widziane od nas Arcykanclerza państwa:
Podp: *Cambaceres.*

Od Cesarza sekretarz stanu:
Podp: *Maret.*

W. Sedzia, minist: sprawiedliwości:
Podp: *Regnier.*

Cesarz Jmc mianował potem Xcia Jozefa Bonapartego W. Elektorem, Xięcia Ludwika Bonapartego hetmanem, konsula Cambaceresa arcykanclerzem państwa, a konsula Lebruna arcypodskarbiem. Wszyscy ci urzędnicy wykonali iuż przed Cesarzem przysięgę.

Do obu konsulow Cambaceresa i Lebruna pisał Cesarz następuiący bilet: " Obywatele Konsulowie! Tytuły wasze są odmienione; obowiązki wasze i moie zaufanie zostaią te same. Na wysokich urzędach arcykanclerza i arcypodskarbiego, ktore odtąd sprawować będziecie, okażecie mądrość waszey rady i znakomitych talentow, iakeście pod czas waszego konsulowstwa czynili, ktore Wam nadaią prawo do wszystkiego, co tylko mogłem dobrego zdziałać. Nie pozostaie mi więc tylko tych samych oczekiwać od Was uczuciow względem państwa i mnie. Dań w pałacu St. Cloud d. 18 Maia 1804.

Podp: *Napoleon.*

Woyska wykonały w Paryżu na placu Marsowym przysięgę wierności na nową konstytucyą i Cesarzowi.

Marszałkami państwa są mianowani: jenerałowie Berthier, Murat, Jourdan, Massena, Augereau, Bernadotte, Soult, Brune, Lannes, Mortier, Ney, Davoust, Bessieres, a tytuł marszałkow otrzymali senatorowie Kellerman, Lefebure, Perignon i Serrurier, i zaraz na tę godność wykonali przysięgę."

Minister Talleyrand oznaymił tuteyszym zagranicznym posłom imieniem Cesarza Napoleona I. uchwałę senatu. Urzędowe kommunikacye ministrow zagranicznych są do pory zawieszone, poki nie odbiorą nowych pełnomocnictw i zaufalnych listow, ustne mogą tylko związki utrzymywać.

Monitor przywodzi: " Francuzkim Xiążętom i Xiężniczkom będzie dawany tytuł Cesarzewiczow, wielkim urzędnikom państwa J. Oświeconych. Ostatni noszą ubiory dotychczasowych konsulow. Sekretarz stanu ma stopień ministra, a ci maią tytuły, rownie iak prezydent senatu Jaśnie Wielmożnych. Marszałkowie, Panie Marszałku.

Wczoray winszował trybunat w całym składzie nowey godności Cesarzowi, i postanowił na uwiecznienie tey pamiątki kazać medal wybić.

Arcybiskupi i biskupi posełaią adressy powinszowania do Cesarza, woyska i urzędnicy wszędzie składaią przysięgę wierności.

D O D A T E K

D O №. 48.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę Dnia 13. Czerwca 1804.

Dalszy ciąg posiedzenia półrocznego Towarzystwa przyiacioł nauk Warszawskiego d. 24 Maia 1804.

JW. Potulicki czytał rozprawę fizyczną o Bursztynie, w którey, przypomniawszy, że użycie tego płodu natury znaiome było w naydawnieyszych czasach Grekom i Rzymianom, i że przed zaprowadzeniem obszernieyszego handlu w te strony oboyga Indyy, które przystawiły całemu światu drogie kamienie, Bursztyn przed tą epoką przerobiony na różne ozdobne kunsztu płody, bywał we wszystkich kraiach w wysokim szacunku. Otwiera autor zdanie swoie o niedostatku wiadomości, które przy wzroście teraźnieyszey chymii, mamy dotąd o tak ważnym przedmiocie fizycznym, i oświadcza zamiar swoy obszernieyszego zebrania wszelkich wiadomości, jakie za pomocą światła dzisieyszego możemy miec o bursztynie. Takowy cel założywszy rozprawie swoiey, okazał w niey nayprzod własności bursztynu dawniey znaiome; wymienił niektóre twory kunsztu rzadszey piękności i wielkości z bursztynu zdziałane; nazwał okolice będące szczególnieyszym składem bursztynu; wyłożył sposób wydobywania go, iako rzecz kopalną z pod ziemi; określił głębokość, w którey zwyczaynie znayduie się; uważał, że pospolicie leży przy drzewie iuż obroconym w rzecz kruchą, iak węgiel, a trzyma się tych szczególniey części, gdzie żywica zbierac się zwykła na drzewie smolnym. Postrzegłszy zaś przez doświadczenia w własnych dobrach swoich czynione, że między częściami takowego pod ziemią zawalonego drzewa, zdarza się znaleśc i szyszki, oczywiście iodłowe, będące ieszcze w stanie zupełney całości swoiey, choć w tych stronach ani iednego drzewa iodłowego w teraźnieyszym czasie nie można nigdzie znaleść; poczytuię autor bursztyn za żywicę iodłową, która przez bardzo długi czas, (gdyż o rewolucyi natury, która drzewo pomienione żywiczne ziemią zasypała, żadna pamięc ludzka nie czyni wzmianki) zostaiąc w ziemi nabyła przez wpływ różnych rozparow podziemnych nay większey twardości. Założenie to, iż bursztyn był kiedyś żywicą płynną, popiera wiadome postrzeżenie owadow i innych roślinnych części w pośrod bursztynu zamkniętych. Postępuie nakoniec autor do chymicznego rozbioru: Bursztyn ogniem pędzony, z naczynia szklannego, daie oley mogący schnąć, czyli pokostowy; sol lotną rodzaiu kwaskowatego roślinnego; ciecz wodnistą kwaskowatą, i znaczną ilość rozparu powietrznego palnego. Gdy takowy rozbior okazuie też same pierwiastki w bursztynie, iak i w innych żywicach roślinnych, wnosi autor, że bursztyn iest między wszystkiemi innemi naypiękniey szą i naytwardszą żywicą, i że mieszkańcy z narodu niemieckiego tych okolic Pruskich, w których nayobficiey bursztyn znayduie się, naywyraźnieyszym nazwali go nazwiskiem, Bernsztyn: to iest, palący się kamień. Kończy autor swą rozprawę przyrzeczeniem publiczności, iż wszelkich dołoży usiłowań na dokładnieysze rozpoznanie nietylko pierwiastkow składaiacych istotę bursztynu, ale też i nowe złączenie tychże i wystawienie sposobem składowym massy podobney do bursztynu naturalnego.

JP. Franciszek Dmochowski czytał pismo pod

tytułem: Rys życia i pism X. Dawida Pilichowskiego nauczyciela wysłużonego w akademii Wileńskiey, biskupa sufragana Wileńskiego, członka towarzyſtwa Warszawskiego przyiacioł nauk, przysłane przez JPana Józefa Koſſakowskiego. Opisał w nim autor długie i ważne prace tego uczonego męża w ſtanie nauczycielskim podeymowane. Zaſtanawiał ſię nad iego literackiemi dziełami, szczególniey nad przekładaniem Saluſtyusza i Seneki. Nareszcie wyliczał wysokie i rzadkie iego cnoty. Pismo to zrobione w pięknym ſtylu, z wielkim ukontentowaniem było słuchane.

JW. IX. Albertrandi biskup czytał z dzieła iuż do druku gotowego, pod tytułem "Zabytki ſtarożytności Rzymskiey w pieniądzach, pospolicie nazwanych medalach, czasow Rzeczypospolitey i 16 pierwszych cesarzow, zbioru ś. p. Stanisława Auguſta Króla Polskiego, poſtrzeżone i rozſtrząśnione.„

Drugą i trzecią część pierwszego rozdziału (pierwsza część była czytana na przeszłym publicznym poſiedzeniu.) O medalach lub pieniądzach ſtarodawnych w powszechności.

Druga część, zawierała opisanie srebrney i złotey Rzymian monety w powszechności.

O początkach srebrney monety w Rzymie, ſtosunku iey do miedzi i złota. Jey gatunkach, zmianach, podziale, rachubney monecie, monetach powleczonych srebrem wewnątrz miedzianych, pieniądzach ząbkowatych. Wadze, lidze, cenie tak srebrney, iako i złotey monety, &c.

Trzecia część, zawierała oſtatek wiadomości wszyſtkim w powszechności ſtarożytnym medalom służących.

Wyłożył w niey, co są medale przywrócone, piątnowane, cechy wkiesłey; konsularne, cesarskie, rzadkie, skąd łacińskie pieniędzy nazwisko *pecunia*, naoſtatek, iakiemi sposobami w tych czasach fałszowane zwykły bywać ſtarodawne medale, i iak fałszerzow zdrada może bydź odkryta &c.

Autor w powszechności trzymał ſię tego, co od poważnych dawnych i nowych pisarzow ieſt podane, odważył ſię iednak niekiedy od nich odſtąpić i swoie zdanie przełożyć, iako to wszczególności o początku srebrney monety w Rzymie, monetach powleczonych, nazwisku *pecunia &c. &c.*

(*Reszta potem.*)

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 12. Czerwca 1804.

Korzec Pszenicy - - zł. pol.	15 do	26.
— Zyta - - - - - — —	19 —	22½.
— Jęczmienia - - - — —	13 —	17.
— Owsa - - - - - — —	11 —	13.
— Grochu - - - - - — —	15 —	18.
— Kaſzy iaglaney - - — —	28 —	37.

W Wiedniu d. 2. Czerwca.

Meca wynoſząca 16 naſzych garcy:

— Pſzenicy - - - zł. pol.	25 do	30½.
— Zyta - - - - - — —	18 —	22.
— Jeczmienia - - - - — —	11 —	14.
— Owsa - - - - - - — —	8 —	10.

W Brynie d. 1. Czerwca.

Meca Pſzenicy - - - - zł. pol.	22 do	25.
— Zyta - - - - - — —	18 —	21.
— Jęczmienia - - - — —	9 —	11.
— Owsa - - - - - - — —	7 —	8½.
— Prosa - - - - - - — —	14 —	17.

W Gdańsku d. 19. Maia.

Szefel czyli pół korca naſzego w monecie pruskiey (Na łaszt wchodzi 60 szeflow.).

— Pſzenica - - zł. pol.	10 do	13½.
— Zyto - - - — —	8 —	9½.
— Jęczmień - - — —	5½ —	7.
— Owies - - — —	5½ —	6½.

DONIESIENIA.

W kamienicy pod Nrem 507 znayduie ſię piękny lekki kocz na żelaznych osiach do sprzedania.

W odległości mil 10 od Krakowa są dobra znaczney rozległości przy granicy Pruskiey, właſſach i wielkie maiące pasze do puszczenia w dzierżawę od S. Jana roku ninieyszego; życzący ich sobie może ſię dowiedzieć o nazwisku tych dóbr w Kantorze Gazety Krakowskiey.

Na dniu 24 tego mieſiąca i w naſtępuiących dniach będzie na Krakowskim Przedmieściu zna nowa brama Realność, składaiąca ſię z dwoch znakomitych domow zaiezdnych, z dwoch domow mieszkalnych, pod Nrami konskrypcyi 276, 277, 278 i 279, tudzież z wielkiey kuchni porządney, i ogrodu owocowego, w którym murowana oranżerya z pomieszkaniem dwoch pokoi i kuchni znayduie ſię, od ręki naywiecey daiącemu za gotową zaraz zapłatą sprzedawana. Chęć kupienia maiący zechcą ſię zatym u właściciela w domu przy ogrodzie leżącym zgłoſić. W Krakowie d. 6 Czerwca 1804.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey Edyktem niniejszym wiadomo czynią: że Pani Anna Chlebowska prawem pokonywaiąca, od pozwoloney sobie na satysfakcyą summy 1853 czer: zł. z prowizyą i kosztem prawnym przeciw Panu Rafałowi Kołłątaiowi dóbr Wysniowa z przyległościami w cyrkule Sandomirskim leżących licytacyi dnia 12 Czerwca r. b. odbywac się maiącey, do C. K. sądow tuteyszych dnia 25 Maia r. b. reces podała.

Dla czego licytacya dóbr pomienionych dnia 12 Czerwca r. b. odprawic się maiąca odwołania zostaie. W Krakowie dnia 29 Maia 1804.

Jozef de Nikorowicz.
Münch.
Lichocki.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Krak: Galicyi Zachodniey
Elsner.

Magistrat C. K. Miasta Stołecznego Krakowa wiadomo czyni, iż różne Książki po zmarłym magistratualnym konsyliarzu Wintzigu pozostałe, przez publiczną licytacyą tu w Ratuszu dnia 25 Czerwca r. b. o godzinie 9 z rana sprzedawane będą.

Wszyscy przeto chęć kupienia maiący na tęż licytacyą zwołuią się.

Gollmayer.
Łodziński.
Hirschberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 13 Kwietnia 1804 roku.
Plinta.

Na żądanie WJX. Felicyana Radomyskiego uwiadomia się, iż tenże dobra Rupniow z przyległościami w cyrkule Sandeckim w Galicyi wschodniey leżące ma na przedarz; chęć kupienia maiący ma się udać do W. Litwińskiego doktora oboyga prawa adwokata tu w Krakowie na Gołembiey ulicy pod Nrem 256 mieszkaiącego, gdzie o stanie i szacunku tychże dóbr, iako też i o innych okolicznościach pomienionych dóbr przedarzy tyczących się dokładnieyszą wiadomość powziąść może.

Per Cæsareo Regium Judicium Criminale Cracoviense singulis quorum interest, notum fit, in Ejus Deposito quotam 200 fl. Rhn. excedentem, tum in Schedulis bancalibus, tum in auro & cuprea moneta, reperiri, quam anno elapso una cum Codicillo hic Cracoviæ pro maxima parte præventam fuisse, ex illius anteacto illegitimo Possessore investigatur. Quare casus existentiæ hic fori quæstionis Quotæ cum in finem divulgatur, ut quisque ad hocce pecuniæ quantum, quocunque casu ex sua possessione ammissum, jus nefors habere existimans, intra anni terminum jus isthoc ad Quotam quæstionis, indicando una tempus locum & modum amissæ possessionis hujus quotæ, necnon notas characteristicas Codicilli, ac qualitatem notarum bancalium, dictæque monetæ eo certius in hocce C. R. Judicio Criminali doceat, quia secus elapso præscriptionis tempore, Quota quæstionis qua res caduca Ærario publico cedetur.

Datt. Cracoviæ die 19 Maji 1804.

J. Strański, Judex Crim.

Ex Consilio Cæo. Regii Judicii Criminalis Cracoviensis.
Matecki.

Dla powszechney wiadomości niniejszemi Prefektura Promnicka uwiadomia, że dnia 20 Junii r. b. Dobra Brzezie Cyrkułu Krakowskiego z rana w zwykłych godzinach w Kancelaryi C. K. Urzędu cyrkularnego Krakowskiego przez publiczną Licytacyą w trzechletnią dzierżawę od 24 Czerwca 1804 do tegoż czasu 1807 puszczone będą. Cena fiskalna 3251 ryń. czyni. Życzący sobie tey dzierżawy w dzień i godzinie iako i w mieyscu naznaczonym znaydować się maią. Przed Licytacyą Vadium 325 ryń. do rąk Kommissyi licytuiącey złożyc należy.

Żydzi i dłużnicy Skarbowi do Licytacyi przypuszczoni nie będą.

Na Promniku dnia 30 Maia 1804.

Niniejszym uwiadomieniem obwieszcza się, iż dnia 20 Czerwca roku 1804 w Kancellaryi C. K. Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego zrana w zwykłych godzinach Dobra Mistrze-

iowice w trzechletnią dzierżawę od 24 Czerwca r. b. zacząwszy przez publiczną licytacyą puszczone będą. Cena fiskalna zaś ryń. 3071 wywołana będzie. Przeto życzący sobie tey dzierżawy w mieyscu i czasie wyżey oznaymionym znaydować się maią; przed zaczęciem Licytacy zaś Vadium ryń. 310 złożyć muszą. Zydzi i dłużnicy Skarbowi do Licytacyi przypuszczeni nie będą. Na Promniku dnia 23 Maia 1804.

Na dzień 18 Czerwca iest dla osadzenia urzędu Burmistrza w Kentach z pensyą 500 zł. ryń. złączonego mocą wysokiego rozporządzenia guber: dnia 26go Kwietnia b. r. wyznaczony konkurs. Kompetenci dekretami eligibilitatis opatrzeni maią zatym swoie petita ieszcze przed wspomnionym dniem do Urzędu Cyrkularnego Myślenickiego podać.

Przez Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa wiadomo czyni się, iż 14 beczek Wina Klary Bacikowey własne przez publiczną Licytacyą dnia 14 Czerwca b. r. o 9 godzinie przed południem w domu Ciepielowskim w Kazimierzu sub. Nr. 30 stoiącym, więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedane zostaną. Wszyscy zatym, tych nabycia sobie życzący na wyżey wyrażony termin zapraszaią się.

Gollmayer.
Łodzinski.
Hirschberg.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krak.
Dnia 4. Maia 1804.
Plinta.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey uwiadomiaią ninieyszym Edyktem JP. Władysława Hrabię Branickiego: Iż Massy Krydalney zmarłego Xcia Kazimierza Sapiehy kurator do Spraw adwokat Madann w punkcie powrocenia Rzeczy ruchomych rege trem specyfikowanych, do Sądow tuteyszych żałobę podał i pomocy sądowey dopraszał się.

Gdy zaś też Sądy dla iego niewiadomego zamieszkania, iemu tuteyszego sądowego adwokata P. Jana Dyaczyńskiego, za obrońcę z iego szkodą i niebezpieczeństwem ustanowiły, z którym taż sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi zachodniey sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie, napomina się on niniеyszym Edyktem, aby w 90 dniach do odpowiedzi się stawił, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddał, lub innego sobie patrona obrał, tego Sądowi wymienił, i oraz tych podług prawa użył krokow, które się do obrony swey sprawy pożytecznemi bydź zdaią; gdyby bowiem tego nieuczynił i swą zaniedbał sprawę, samby sobie szkodę może iaką ztąd wynikaiącą przypisać winien był.

Dan w Lublinie dnia 24. Marca 1804.

Kaiet, Michałowski.
Domasławski.
Nitsch.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich.
Rayski, sekr.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa niniеyszemi uwiadomia: iż Kamienica po nieśpy Michale Rybczyńskim pozostała, w ulicy Szpitalney pod Nrem. 578 stoiąca, przez rzeczonego zmarłego do 7000 zł. pol. oszacowana zwyczaiem publiczney Licytacyi tu w Sądzie w dniu 28 Czerwca r. b. o godzinie 3 po południu odbywać się maiącey z zwykłemi warunkami sprzedaną będzie. zaczym wszyscy chęć kupna maiący na tęż licytacyą zapraszaią się. Nakoniec Wierzyciele Prawo zastawu nań maiący napominaią się ażeby nieoczekuiąc osobnych powołań prawa swe rzetelnie do protokułu Licytacyi wnieśli, gdyż inaczey na nich w podziale ceny zalicytowaney żaden wzgląd nie będzie.

Gollmayer.
Łodzinski.
Fiiala.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 25 Maia 1804. *Plinta.*